LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Hallituksen esitys eduskunnalle mikroliikkumista koskevaksi lainsäädännöksi (HE 12/2025 vp)

Liikenne- ja viestintävaliokunta 13.5.2025
Lisävastinekuuleminen

Yksikön johtaja Pyry Takala ja erityisasiantuntija Sofia Johansson
Tieto- ja turvallisuusosasto, tieliikenne ja kuljetusketjut -yksikkö

Nykytila

- Onnettomuustilastot osoittavat, että lapsille tapahtuu paljon liikenneonnettomuuksia mikroliikenteessä
- THL:n tilastoihin perustuvan arvion mukaan vuonna 2024 kevyellä sähköajoneuvolla tai moottorilla varustetulla polkupyörällä loukkaantui erikoissairaanhoitoa vaativasti 0-14-vuotiaita noin 170 lasta ja 15-17-vuotiaita noin 140 lasta
- HUS:n tilastojen mukaan viiden vuoden aikajaksolla elokuusta 2019 elokuuhun 2024 sähköpotkulautaonnettomuuksissa loukkaantui yhteensä 574 alle 16-vuotiasta lasta. Potilaiden keski-ikä oli 12,2 vuotta
- Luvut ovat merkittäviä huolimatta tilastoihin liittyvistä epätarkkuuksista

Pykälämuotoilut tieliikennelakiin

17 § Ajoneuvon kuljettajaa koskevat yleiset vaatimukset

Ajoneuvoa ei saa ajaa se, jolta sairauden, vian, vamman, väsymyksen tai päihtymyksen vuoksi taikka muusta vastaavasta syystä puuttuu siihen tarvittavat edellytykset.

Kevyttä sähköajoneuvoa tai moottorilla varustettua polkupyörää kuljettavan on oltava 15 vuotta täyttänyt. Kevyttä sähköajoneuvoa tai moottorilla varustettua polkupyörää ei saa luovuttaa alle 15-vuotiaan kuljetettavaksi.

164 a § Kevyen sähköajoneuvon tai moottorilla varustetun polkupyörän luovuttamista koskeva rikkomus

Luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle, joka luovuttaa kevyen sähköajoneuvon tai moottorilla varustetun polkupyörän alle 15-vuotiaan kuljetettavaksi, voidaan määrätä 17 §:n 2 momentin säännöksen tahallisesta tai huolimattomuudesta tapahtuneesta rikkomisesta 60 euron liikennevirhemaksu.

Ikärajasääntely

- LVM:n näkemyksen mukaan ikärajan tulisi koskea kaikkien kevyiden sähköajoneuvojen sekä moottorilla varustettujen polkupyörien (L1e-A) kuljettamista
- Vähintään ikärajan tulisi koskea kaikkien kevyiden sähköajoneuvojen kuljettamista. Ikärajasääntelyssä olisi tarkoituksenmukaisinta käyttää ajoneuvolaissa olemassa olevia ajoneuvojen määritelmiä
- Ikäraja olisi tarkoituksenmukaista asettaa 15 ikävuoteen
  - 15 vuoden ikäraja olisi oikeassa suhteessa mikroliikkumiseen sisältyviin riskeihin ja mikroliikkumisessa vaadittaviin taitoihin nähden
  - Onnettomuustilastot tukevat 15 vuoden ikärajan asettamista
  - Rikoslain ja tieliikennelain mukainen vastuuikäraja on 15 vuotta

Arvio ikärajasääntelyn vaikutuksista

- Ikäraja vähentäisi sääntelyn piiriin kuuluvien ajoneuvojen käyttöä lapsilla
- Ikäraja parantaisi huomattavasti lasten ja nuorten liikenneturvallisuutta. Ikäraja parantaisi myös muiden tienkäyttäjien liikenneturvallisuutta. Ikäraja voisi parantaa myös liikenteen esteettömyyttä
- Muutos koskisi alle 15-vuotiaita lapsia. Ikäraja vaikuttaisi perheisiin, jotka ovat ostaneet alle 15-vuotiaille lapsilleen esimerkiksi omia kevyitä sähköajoneuvoja
- Muutos heikentäisi lasten liikkumismahdollisuuksia vähäisesti, mutta matkat ovat korvattavissa muilla liikkumistavoilla
- Ikärajalla voisi olla myös vähäisiä hyötyliikuntaa lisääviä vaikutuksia, jos matkat tehdään jatkossa kävellen tai polkupyöräillen
- Ikärajalla olisi vähäisiä vaikutuksia mikroliikennevälineitä vuokraavien ja myyvien yritysten liiketoimintaan

Muut toteuttamisvaihtoehdot

- Ikärajan rajaaminen koskemaan vain kevyiden sähköajoneuvojen kuljettamista
  - Ainoastaan yhden ajoneuvotyypin ikärajasääntely tulisi todennäköisesti johtamaan toisten ajoneuvotyyppien suosion kasvuun
- Suojakypäräpakon säätäminen alle 18-vuotiaille
  - Ikärajasääntelyn liikenneturvallisuusvaikutukset olisivat suuremmat
- Ikärajan asettaminen alemmas, esimerkiksi 13 vuoteen
  - Onnettomuustilastot ja tiedot lapsen kehityksestä tukevat ikärajan asettamista 15 vuoteen
- Muut rajoitukset lasten ajamiselle, kuten ajamisen salliminen vain aikuisen seurassa, vain tiettyyn kellonaikaan tai vain tietyillä alueilla
  - Ikärajasääntelyn liikenneturvallisuusvaikutukset olisivat suuremmat

Lapsen oikeudet ja suhde perustuslakiin

- Tieliikennesääntelyllä pyritään osaltaan turvaamaan ihmisten tasapuoliset liikkumismahdollisuudet
- Perustuslain 6 §:n 3 momentin mukaan lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä ja heidän tulee saada vaikuttaa kehitystään vastaavasti itseään koskeviin asioihin
- Lapsen oikeus elämään, henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen sekä henkiinjäämisen ja kehittymisen edellytyksiin on turvattu perustuslain 7 §:ssä ja YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen 6 artiklassa
- Lapset tarvitsevat aikuisväestöä heikompana ryhmänä erityistä suojelua ja huolenpitoa
- Ikärajan asettaminen perustuisi perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävään syyhyn. Rajoitus ei mene pidemmälle kuin on perusteltua ottaen huomioon rajoituksen taustalla olevan intressin painavuus suhteessa rajoitettavaan oikeushyvään
- Ikärajan asettamisella suojattaisiin sekä lasten omia että muiden tienkäyttäjien perusoikeuksia
- Sekä vuokrattavien että yksityisomisteisten ajoneuvojen kuljettamista koskeva ikärajasääntely ei vaikuttaisi lasten keskinäiseen yhdenvertaisuuteen

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Kiitos!